

tylko w tym wypadku bez usterek, jeżeliby armia polska armie niemieckiej posilkowała.

Pomimo tego ogarnia autora rozpacz, że w razie wojny personal kolejowej galicyjski nie da sobie rady, a oprócz tego niepodobna przypuszczać, żeby między tysiącami służby kolejowej polskiej nie znalazł się choć jeden zdradca.

Dla lepszej ilustracji cytujemy wybitniejszą ustępy z tej książki w streszczeniu:

„Umyślnie unikaliśmy wciągnąć ludność galicyjską w obręb niniejszego studjum. Byłoby to obrazem zanadto smutnym, gdyby chcieli opisywać wszystkie brudy i znikczemnienia, które cechują żydowską i polską ludność Galicji“.

„Galicyjczy Polacy odczuwają gniewnie wyższość kultury niemieckiej, mają się zaś za nieskończenie wyższych od Rosjan. Bujają wszelkimi wieściami i barbarzyńskiej surowości, niż niemieckich apostołów humanizmu, których brak energii pomaza tylko polską butą. Polacy nie są zdolni utworzyć ze siebie żywego państwa, są a toli dziś, jak przed stu laty, wielcy w intrzydze politycznej. Działają stając się o to, by Austrję zgubić, później zaś zechcą zdradzić Rosję. Pytanie tylko, czy im się to uda. Rosyjski knt uczył się głośniejszych krzykaczy niż tych, którzy w Krakowie i w Lwowie zdradę austriackiego cesarstwa publicznie głosz“.

„Jak się zachowują będą galicyjczy Polacy i galicyjczy żydzi podczas przewidywanej wojny, lepiej nie wspominać. Niech sobie to dopiewa sam czytelnik, może dojdzie do pomyślniejszego wyniku niż my, i może przyszłość będzie mniej smutną, niż my się obawiamy. Jeżeli Austrja potrafi kiedyś bez zdrady swoją siłę wobec Rosji rozwinąć, to nie będzie to wynikiem polskiego patriotyzmu, tylko konsekwencji i żelaznej energii austriackiej wojskowości“.

„Czasaki zabiegł decentralizacyjne mają również swoje źródło w jednostronnych zachciankach...“ i t. d.

Pan B. C. twierdzi, że sprzymierzeniem Austrji będzie na każdy sposób państwo Niemieckie.

„Po stronie Rosji jednakże będą stały Francja, Rumunia, Serbia, Bułgaria, Bośnia, Hercegowina, Czarnogóra, Polacy galicyjscy i Rusini, i konspiracja słowiańska poparta rblem rosyjskim. Rozstawienie wojsk rosyjskich już podczas pokoju ma wskazywać, że Rosja zamierza w danym razie napaść niespodzianie na Galicję, której posiadania decyduje o losie reszty państwa austriackiego“.

„Okupacja Galicji ma w ten sposób nastąpić, że lotne dywizje konne wraz z artylerią konną, jakoteż kozacy, czyli jak je autor nazywa „Kosaken-Wojsko“, w pierwszej zaraz chwili wkroczywszy, będą się starać niszczyć większe mosty kolejowe, będą zabierali szybkiem sprowadzeniu ośmiu korpusów (po 50.000 ludzi mniej więcej) wojsk austriackich z reszty państwa, których wraz z dwoma galicyjskimi korpusami (I i XL) w jak najkrótszym czasie należyce frontowo przeciw Rosji rozstawiona, wojska tejsze w tył odrzucić mogły“.

Skutkiem tego byłaby cofająca się armia rosyjska, mając w tyle niesmierne błota rokielańskie nad Przypięcia, na dwie części podzielona, które byłyby oddzielnie ścigane przez Austrjaków, jedna w kierunku ku Warszawie, druga ku Kijowowi.

Austriackie zaś dywizje kawalerzyckie, wraz z konną artylerią, mogłyby poniszczyć również mosty na rosyjskich kolejkach.

Rosja ma się obawiać tej ewentalności; dlategoż dotychczas Galicji maćno fortyfikacyjną utworzyła (Warszawa, Iwanogorod, [dawniej Demblinem swany], Brześć litewski, Zamość, Kowel, Łuck, Dubno, Proskirów, Kamieniec Podolski, K... i t. d.). Gdyby zaś wojska austriackie...“

„Być odparte, w takim razie byłaby Bukowina i wschodnia część Galicji ze Suiatyna do Lwowa najprzód stracona, ponieważ zach. Galicja przez fortyfikacje i połączenie kolejami z Węgrami w Przemyśl, Tarnowie i Krakowie lepiej jest zabezpieczona. Jednym z najważniejszych punktów Galicji, zdaniem autora, jest Lwów, około którego w razie najazdu rosyjskiego walnej bitwy oczekiwać należy“.

Jeżeli się zwąży, że wojska jest hazardem, że wynik tejsze od nieprzewidywanych wypadków, zatem od szczęścia zależy, natenczas łatwo pojąć, że niedorzecznością jest naprzód twierdzić, że Rosja zwycięży“.

Tacy prorocy zdradzają, że samoistnie myśleć nie umieją, i powtarzają bezmyślnie przez wrogów szerzone demoralizujące pogłoski lub też

śa ochłozem podszyci i wolą zawczas się usprawnić, dlaczegoż przy pierwszej sposobności czmychnąć czempredzej zamierzają, nie narażając się za srawę, niby z góry straconą.

Powolują się przytem na historię, czynią to jednakże jednostronnie, zabominając, że Austrja zwyciężyła Turcję, Napoleona I., Włochów, że pod Magenta szala zwycięstwa długo się chwiała i nie wiele brakowało, żeby Napoleon III. do niewoli był wziętym, że pod Königgratzem odwrot Prusaków był już postanowionym i dopiero po południu przybycie pruskiego następcy tronu sprawę rozstrzygnęło i t. d. Zgadźże taka pewność, że pokonanie Austrji to taka łatwa rzecz?

Jeżeli armia austriacka potrafiła zwyciężać w czasach, kiedy lud austriacki, despotycznie rządzone, dla idei państwowej nie pracował, ale jej wrogo usposobione, jeszcze w karchach utrzymywało być musiał, to dziś spodziewać się można więcej po tej armii, która przez zwyż dwudziestoroieczną skrzętną pracę znakomicie zorganizowaną, najlepszą bronią zaopatrzoną i ciągłymi manewrami wyćwiczoną została. Armia ta spotytkowała wszelkie najnowsze wyniki nauk, należyż ztem do rzędu pierwszorzędnych armii, a co najważniejsze, składa się z synów tych ludów, których najżywczej interesem narodowe łączą się z bytem państwa rakuskiego, i w których najliczniejszem weźmlem sojuszników jest wspólność interesów“.

Czy Węgrzy mają interes bronić Austrji? Czy leży w ich interesie życzyć sobie zmiany, i to z powiększeniem wpływu Rosji? Jeżeli nie, czy potrafią Węgrzy Austrję skutecznie obronić? Niech na to odpowie historia (n. p. panowanie Marii Teresy).

Czy Niemcy anstrjacy mogą sobie życzyć zwycięstwa Rosji? Czy Czech nie wie, że po zwycięstwie Rosji cały jego tak mozolnie zbudowany gmach narodowy w rosyjskim uścisku runąć musi, a gdyby go chętna wzięła zaśpiewać sobie „Kde domow moi“, toby mu kozak pletnią odpowiedział „w Irkucku“?

Czy może Serbowie, Krocaci itd. mogą sobie życzyć, żeby się w nich powtórzyła Kaulbarajada bułgarska kn nieciebie Rosji?

Czegoby Rumuni spodziewać się mogli po zwycięstwie Rosji?

Czy wreszcie wy, Polacy i szczerzy Rusini, moglibyśmy marzyć o jakiej uldze w naszym położeniu w ogóle, gdyby Rosja zwyciężyła?

Te rozmyślenia doprowadziły nas do tego pewnika, że tak liczna armia austriacka (zwyż 1 milion) być się będzie od upadłego.

Żle jest lekceważyć nieprzyjaciela, jednakże może jeszcze gorzej jest go przeceniać, ponieważ się traci odwagę tak niezbędną w chwili niebezpieczeństwa. W historii mnóstwo jest przykładów, że nienastraszony chociaż skromny Dawid pokonał zarozniewałego bliagiego Goliata.

Leż przypatrzyń się naszemu straszalnemu wrogowi bliżej, bo jak powiadają, to nawet sam diabeł z blika nie taki straszny.

Proszę mi zacytować z historii wojny, podczas której Rosja była wstanie za granicą swego państwa więcej wojska do boju wyprowadzić, jak jakie inne państwo pierwszorzędne?

Podczas ostatniej wojny rosyjsko-tureckiej trwała mobilizacja moskiewska nad Prutem 4 miesiące i zdolano zaledwie 400.000 wojska w tym czasie do boju wyprowadzić.

Nie zapominajmy przytem, że cała Europa niemal wspierała mniej lub więcej Rosję: jedne państwa wojsła okrętami, drugie kolejami wszelkie przybory, amunicyj, broni i żywności dla Rosji, a pomimo tego niebezpieczeństwa im się powodziło, chociaż tak także dokazywało sławne „Kosaken-Wojsko.“ Nie wiele brakowało, a byłoby za Dunaj wyrzuceni przez Turków. Musiano powołać wszystkie pułki gwardji z Petersburga, ba nawet Rumunia carską armię poratować musiała, by po długim mozole pokonać słabego człowieka (jak Turcja nazywają), którego jeszcze i Bułgarzy i Serbowie i Czarnogórcy po bokach szarpali.

Rosjanie bliągają, jeśli mówią, że Napoleona I. w r. 1812 pokonał. Przecież wiadomo, że brali okropne ciężki, i że Napoleona własna zarozniewałość i zima pokonały a nie Moskale. Rosji nie można od razu całej zdobyć, bo są tam na przeszkodzie przestrzenie ogromne. Trzeba ją brać etapami. Zabrać ile można, zagospodarować się i potem iść dalej naprzód. Trzeba być bronią wojowac, umiować się za naciśnionymi bratniami i niebratniami narodowościami, i naciśnionymi wyznaniai religijnymi itd.

Rosji tak strasznie zawsze grozi Europie, a przecież podczas krymskiej wojny kilka państw

wysłało tylko bardzo małą część swych wojsk i pokonało ją zupełnie.

Ciekawa rzecz, jak daleko by Rosja ze swem „Kosaken-Wojsko“ uciekała, gdyby się europejskie mocarstwa na serio do niej zabrały? A czyż w roku 1863 wojska moskiewskie przed licho uzbrojonymi powstańcami nie uciekały? Coby się z Moskalami było stało, gdyby była jaka armia regularna powstańcom w pomoc przyszła?

Czas już najwyższy, żeby się Europa pozuła na blade kaczapskiej! Zwolony traktat San-tefaski, obalenie tronów rumuńskiego i bułgarskiego niemieckimi księżkami świadczą najlepiej, że Niemcy nie chcą dozwolnić Rosji zawiadnąć pół wyspym Bałkańskim. A że polityka związku pruskoo-austriackiego skutecznie pracuje, widać z postawą Bułgarii, Serbii i Rumunii wobec Rosji, tak że ona wzdłuż całej swojej granicy z Europą otoczona wrogami od morza Czarnego do Bałtyckiego, którą to granicę wojskiem obsadzić i pilnować musi.

Chociażby Niemcy ze względu na Francję pozostały neutralniemi, to jednak Rosja wzdłuż granicy pruskiej znaczną ilość wojska utrzymywać musi. Jeżeli się zaś zwąży na rok 1863 i to znaczenie ciągle nad narodem polskim, na nieważność, jaką między unitami zasiadał: nawracanie ich na szczyż, zamykanie kościołów i wywołanie księży, na niezadowolenie ludu na Ukrainie, Litwie itd., i na nihilistów, to łatwo zrozumimy, ile jej potrzeba kozaków i w ogóle wojska dla pilnowania swoich domowych nispzycioci.

Zwazywszy wreszcie, że i rozległe jej wybrzeża ze względu na postawę Anglii z wojsk ogołocone być nie mogą, trzeba się zapytać, skądby Rosja mogła z niemiaka i za traszającą siłą wojskową uderzyć na Austrję? Po co więc taka przedwczesna obawa, gdzież podstawa do nieomylnych prorostw!?

Przed parą laty raptem zaczęto pisać, hałasować i bać się, że Rosja tyle ma wojska na granicy Galicji ustawia — rząd austriacki widział się spowodowanym zakazać pisać o tych strachach, i Moskale jakos nie przyszli.

Nie byłoby to śmiesznością, gdyby jakieś państwo wskutek takich krzyków trzymało wojsko zamobilizowane i niszczyło się finansowo?

Prawdopodobnie wszystkie państwa pilnują się wzajemnie, żeby ich wypadki nie zaskoczyły, i gdyby jakie niebezpieczeństwo w istocie groziło, toby i Austrja zawczas była o niem powiadomioną i miałaby przy swojej znakomicie rozłożonej sieci kolejowej dość czasu, by rzucić w zagrożony punkt odpowiednią ilość korpusów. Dlatego panowie prorocy spijcie spokojnie, nie martwiecie się, pamiętając że każdy kij ma dwa końce, i nie narażajcie się na pośmiewisko, gdy się wasze proctwa znown nie ziszczą.

Nim zakończymy, musimy szanownego autora B. C. uspokoić, że koleje galicyjskie odpowiędzą swemu zadaniu. Znaczną ilość wojsk przewieziono podczas ostatnich dwóch manewrów cesarskich w galicyjskich kolejach w zupełnym porządku, o czem świadczą najwyższe pochwały umiarze, wyrażone wszystkim dotyczącym funkcjonarjomsk kolejoowym.

Autór widać czerpał swoje wiadomości z mętnych źródeł, które ze zasady krytykują wszystko, co polskie.

Zdaje się, że czytał ten dziennik, wychodzący w Niemczech, który tego roku po manewrach rozgłosił fałszywe wieści o jakichś ogromnych nieporządkach, rzekomo zaszłych podczas orozowu tych wojsk.

Z tego wynika, że się autor nie bardzo mżoli w dociekanie prawdy.

Zareczamy, że Polacy nie tylko niemiecką, ale w ogóle każdą istotną kulturę uznają i sobie ją chętnie przyswajają. Czy jednak kultura niemiecka, wzbogacona najnowszymi zdobyczami swojemi, t. j. negacyją prawa wobec starszego, holdownianem dawnemu prawu pięści, wydalaniem uczoiwych obywateli polskich, kolonizacją i t. d., na szczególną chwałę i uwzględnienie zastępuje — wstąpiły. Polacy z takich przykładów nie korzystali nigdy i korzystać nie myślą.

„onieważ nasz autor nasze polskie brudy wypomina, możemy mu zareczyć, że się usilnie staramy, by nasze społeczeństwo zdźwignąć i umoralnić, radzimy mu jednak nie siebie w domu wyrzucić swoje niemieckie brudy, a załadzić ich niemało“.

„onieważ nasz autor nasze polskie brudy wypomina, możemy mu zareczyć, że się usilnie staramy, by nasze społeczeństwo zdźwignąć i umoralnić, radzimy mu jednak nie siebie w domu wyrzucić swoje niemieckie brudy, a załadzić ich niemało“.

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Lwów dnia 5. lutego.

* **Giełdowa panikę** dwóch dni ostatnich przagnął wyzyskać jakieś tajemne opryski finansowe. Zagięto parol przedewszystkiem na tych drobnych i żatwoiernych kapitalistów, którzy małe swe zaszczytowania lokują na książeczkach kas oszczędności. Już z czasu dawniejszych alarmów wojennych wiadomo, jaka jest operacja: Rozciera się między najniższemi warstwami w sposób podburzający mnóstwo bajek, właściciele książeczek kas oszczędności ciążą się zatem tłumnie z wypowiedzeniem wkładek, personalny kasowy ledwie może wypłatom podołać, następuje zaniepokojenie — a tymczasem na schodach i w sienicach stoją usłużne opryski, które ofiarują połowę lub 2/3 wartości za książeczki. Na taki ohnydy rozbój puszczono się i wczoraj. Rozgłoszono najnieodrzeczniejszą bajkę, iż lwowska kasa oszczędności ka zazała wyębnić, że zwraca wszystkie wkładki. Skutkiem tego nacisk po odbiór wkładek wczoraj następyhany. Kasje oszczędności nie zrobiło to najmniejszej dywersji, gdyż zawsze, a przedewszystkiem w chwilach niepokoju jest na wszelkie ewentalności przygotowana, obawiamy się jednak, że byli już wczoraj i znajdują się fatłowierni, którzy dadzą się złapać i odeszć. Wzywamy też wszystkich oświecieńszych obywateli, ażeby starali się fatłowiernych i mniej oświeconych pouczać i przestrzegać przed wyzyskiwaczami.

* **Dar.** Cesarz udzielił z prywatnej swej skatunki gminie Sonina, w powiecie łanckim, na budowę szkoły, zapomogę w kwocie 100 zł.

* **Dekoracja.** Wiener Ztg. ogłasza, że cesarz udzielił konceptowemu praktykantowi przy namleństwie we Lwowie, Romanowi Tchórnickiemu, godności podkomorzego.

* **Komisja krajowa przemysłowa.** Wczoraj odbyło się posiedzenie krajowej komisji dla spraw przemysłu domowego i rękodzielnego, na które z członków zamiejscowych przybyli pp. prezydent dr. Weigel i dr. Jakubowski. Nieobecność swa usprawiliwili: ks. J. Czartoryski bawiący w Wiedniu i JE. hr. Włodz. Dzieduszycki, przebywający obecnie w dobrach swych w sokalskiem, w Poturzycach.

Na porządku dziennym prócz spraw przez sejm komisji do zatwierdzenia przekazanych było rozdawnictwo stypendyj przemysłowych, którego referat, jak w ogóle wszystkie referaty sprawuje p. L. Wierzbicki.

Komisja krajowa zamierza podzielić się na dwie sekcje fachowe z powodu wzmagającej się ilości spraw pod jej orzecznictwo podpadających.

Z tem wzmocnieniem się agend komisji krajowej idzie w parze trudność należytę traktowania spraw, skoro wszystkie jak to się dziś dzieje spoczywać będą w rękę jednego nado różnorodniemi sprawami obarconego zawiaka. Wynajmemy, że z radością powitać musimy zamiać podziału komisji krajowej na sekcje fachowe, gdyż widzimy, że w tem rękomię, że przeprowadzony narazie zostanie podział pracy dotyczący w komisji nie znany. Podziwiamy pracowitość i uczynność p. Wierzbickiego, która mu pozwala podejmować tyle poważnych prac, uważamy jednak, że rozdzielenie referatów pomiędzy innych członków nie tylko dla p. Wierzbickiego będzie pożądanem.

* **Prof. Mikulicz** zawiadomił dziekana wydziału lekarskiego uniw. Jagiellońskiego telegramem z Berlina, iż został już zamianowany profesorem chirurgji w Królewcu. Znakomity profesor opuszcza więc Kraków.

* **Zgromadzenie tygodniowe** Towarzystwa politechnicznego odbędzie się w poniedziałek dnia 7. b. m. o godzinie 6. wieczorem w gmachu szkoły wyższej realnej (sala fizyki II. piętro). Na porządku dziennym: Wykład p. Grocholskiego: „o desinfektorach, w szczególności zaś o desinfektorze Thurstelfelds.“

* **„Rodzina“.** Wałne zgromadzenie oddziału lwowskiego Towarzystwa „Rodzina“, odbędzie się we wtorek dnia 8. lutego b. r. o godzinie 6. wieczór w lokalu „krajowego Towarzystwa kupców i przemysłowców“ w domu przy ulicy Trybunalskiej 1. i na I. piętrze.

Wałne zgromadzenie oddziału tarnopolskiego Towarzystwa „Rodzina“ odbędzie się w Tarnopolu pod przewodnictwem ordynata, p. Czarkowskiego w niedzielę dnia 6. lutego b. r. o godz. 3 w sali Rady miejskiej.

* **Korporacja szweców lwowskich** na odbytu 2. b. m. wałnem zgromadzeniu uchwałała przemaszczyć dla funduszu żelaznego na wsparcie podupadłych mieszczan, pozostających w zakładzie św.

Lazarza 100 zł., a dla pogorzeliów w Strju i Kaszu po 50 zł., która to kwota ma być rozdzieloną tylko między szweców kłęską pożaru dotkniętych.

* **Z karnawału.** Dziś bal maskowy w „Gwieździe“, wieczorek z tańcami w kasynie miejskiem i wieczorek „Besedy“ w sali p. Stadtmüllera.

W drugą rocznicę otwarcia reursary urzędniczej, we czwartek dnia 10. lutego b. r. odbędzie się w lokalnościach „Frohnsinn“ na ten cel wynajętych zabawa z tańcami. Początek o godzinie 8. wieczór. Wstęp dla członków reursary wolny za okazaniem kart legitymacyjnych. Aby zapobiedz przepięnieniu sali, wydawane będą bilety wstępu tylko dla żon i dzieci członków reursary od poniedziałku 7. b. m. do środy 9. b. m. od 6. do 8. wieczorem w kancelarji reursary. Dla dalszych krewnych tudzież gości polonnych, chcących wziąć udział w tej zabawie założone będą od poniedziałku począwszy listy w lokalu reursary. Osobom tym wydawać się będzie bilety wstępu w granicach możliwości w porządku, w jakim zapisane zostały w środę d. 9. b. m. od 7. do 8. wieczór.

Przy wejściu do sali zabaw bilety stanowiąc wydawane nie będą. Członkowie reursary zechcą się zatem w oznaczonych dniach i godzinach po bilety zgłosić. Dnia 20. lutego w reursarje wieczorek kostjumowy.

Komitet wieczorkowy stowarz. Chóru młodzieży handlowej zawiadamia niniejszem, że zaproszenia na wieczorek z tańcami odbyć się mający 10. b. m. są już rozesłane; koby więc jeszcze nie otrzymał, zechce się zgłosić o takowe do handlu pp. Bromskie-go, Krimmera lub księgarni Gubrynowicza i Sehmdta.

Z Wiednia donoszą 4. b. m.: „Wczorajszy bal, którym się odbył w sali Towarzystwa muzycznego staraniem dam z arystokracji, zgromadził najwyższą arystokrację państwa, ciało dyplomatyczne oraz dostojników dworskich i państwowych. Świetność tego balu podniosła obecność cesarza, następcy tronu, arcyks. Marii Walerji, oraz innych członków rodziny cesarskiej. Arcyks. Marija Walerja rozpoczęła tańce i wzięła żywy udział w balu, równie jak i inni członkowie rodziny cesarskiej. Cesarz zabawił na balu godzinę“.

Na balu był także obecnym minister Ziemiański z małżonką i hr. Ludwik Wodicki, hrabina Helena Mier. Bal zakończył się o godzinie 2. Dochód wynosi 6000 zł.

* **Kurs ferjalny.** Odbity w r. 1886 w tutejszej szkole fahowej dla przemysłu artystycznego, kurs ferjalny dla nauczycieli rysunków w przemysłowych szkołach uzupełniających, wydał rezultat wcale zadowalający. Na podstawie poczynionych spostrzeżeń, kierownik pomienionej szkoły fahowej, p. Wincenty Tschirnehnitz, przedstawił ministerstwu oświecenia wniosek, aby frekwentanci zeszlorskiego kursu ferjalnego, z uwagi na okoliczność, że z powodu niedostatecznej miary wykształcenia wstępnego tylko częściowo ukończyć mogli naukę, przepisaną zeszlorskim planem nankowym, także i w r. b. uczęszczali na kurs ferjalny. Minister oświecenia, przychylił się do tego wniosku, jako zupełnie uzasadnionego ze stanowiska pedagogiczno-dydaktycznego, zezwolił, by także w r. b. mianowicie w czasie od 18 lipca do 28 sierpnia odbył się kurs ferjalny w lwowskiej szkole fahowej dla przemysłu artystycznego. Do uczęszczania na ten kurs przysposobieni zostaną tylko tacy frekwentanci, którzy uczęszczali na kurs z r. 1886. Nauka na tegorocznym kursie ferjalnym obejmować będzie według planu, przez ministerstwo zatwierdzonego, wszelkie przedmioty, które w r. 1886 nie mogły być wykładane. Honorarja za naukę i za kierownictwo, jak w r. 1886. tak i obecnie, pokryje ministerstwo. Subwencjonowanie frekwentantów kursu postawione zostaje tym samym warunkom, które w r. 1886 uczestnikom kursu stypendja przynajły (Wydział krajowy, gminy i luby handlowe).

* **Zmarli.** W Paryżu zmarł w dniu 21. z. m. śp. Eugeniusz Kaczkowski. Urodził się w Królestwie Polskiem — i w Warszawie ukończył gimnazjum. W roku 1849 udał się do Węgier i tam walczył przeciw Austrjakom i Rosjanom. Po upadku powstania węgierskiego udał się do Francji i tam wstąpił do szkoły wojskowej w Metz. Następnie brał udział w wojnie wachodniej jako oficer francuski w legii zagranicznej. W r. 1863 przybył do Warszawy i oddał się pod rozporządzenie rządu narodowego. Ten mianował go ministrem wojny. Obowiązki te pełnił do końca prawie października 1863. Następnie, po objęciu steru powstania przez generała Traugotta, wyjechał do Francji. W Warszawie przebywał za paszportem Dębnińskiego i żąd powszechnie nazywano go Dębnińskim.

Seweryn Czupotowicz, zarządca cementarza krakowskiego, b. żołnierz artylerji b. wojsk polskich

Śmierć na szacach poniesioną witali jako koronę meczeska; każda, choćby drobna przewaga wydawala im się cudem; mieliwi widzenia; byli wprost niezwykłości. A w szwedzkim obozie wmagali się coraz zgola inny duch. Najpierw Polacy w obozie szwedzkim zdradzieli przed własnem świętokradztwem i własną zdradą. Potem i oni mieli widzenia, ale widzenia, dla siebie złowrogi; a wreszcie ich trwoga udzieliła się protestackim Szwedom, którzy w to wprawdzie niewierzyli, aby Bogarodzica broniła swojego kościola, ale którzy szaceli jakieś nadprzyrodzone a zle moce przypisywać Polakom, niepojmując tezo, jak dingo może się ostać opór słabych, kiedy bronią swoich świętości. Twierdza zaopatrzona w żywność, zwykła się wtedy tylko poddawać, kiedy niestanie obrońcom ducha; zimowe obleżenie dało się tedy rychło we znaki Szwedom; opór tak długi Jasnej Góry wydał się narodowi cudem; ziemia zaczęła wszędzie drzeć pod nogami najezdy, i Miller, choć większej uniki kłękł, musiał odstąpić od obleżenia. Zapiewano *Te Deum* przed cadownym obrazem Boga Rodzicy, a wieść o pierwszej porażce Szwedów rozeszła się piorunem po Rzeczypospolitej; budząc wszędzie patriotyzm uspioy, albo dotąd „nieświadomy“ A że Jasna Góra stawiła czoło najezdy, to w imię przywilejów jakich szlachekich, ale w imię wiary, wspólnego idealnego dobra całego narodu, przeto ruszyli się wszystkie warstwy. Magnaci poszli za śladem Sapijów i Michała Radziwiła, i zastawiając dobra swoje, stawali pułki na obronę ojczyzny; szlachta garęta się tłumnie pod sztandar Czarnieckiego, rozpoczynającego na Rnsi czerwonej nową wojnę; mieszczanie i chłopci, gdzie mogli, szli pomocą zniezwage wyrządzonej przenajświetlejszej pańcencie; z podziwem ujrzał nieprzyjacieli, że do niedawna tak bezzilna Polska stanęła przed nim żywotną i nieprzemązną potęgą.

A kiedy naród się przebudził, skłoniła Marija Ludwika meża swojego, króla, krew Jagiellońska, aby także konia do-iał i wrócił *inter regna*. Choć to był człowiek słaby, był niepospolitą potęgą. Bo on także był idea. W nim płynęła krew Jagiellońska; on lepszych czasów był wspomnieniem, i jakby wcieleniem tej dawnej siły, za pomocą której niegdy Polska ościenna r. o. maite narody wabiła do wspólnej wolności. A co więcej,

Jan Kazimierz był tem, czego potem już Polscy nie są; królem, wielu królów potokiem, wcieleniem narodu, postacią z krwi i kości, w której także chłop i mieszczanin widział pana z panów swoich; wcieleniem wcale innej ojczyzny, a nie tej, której jedyną treścią była szlachcka swawola.

To też kiedy się wieść rozniosła, że Jan Kazimierz do Polaki ciągnie z powrotem, przerażli się tego Szwedzi, jakby jakiego npiotu. Usiłowali najpierw króla nie pusić przez granicę; ale żołnierskie dowiadczenie i odwaga obarna Kmicieca urotowały królowi drogę przez Karpaty, a w Karpatach chłopci górale, króla i pana swego otoczyli i obronili. Najpierwszym go witał marszałek wielki koronny, Lubomirski, pan dumny, mżny i potężny, któremu pochlebiała rola, jaka mu przypadała w udziale, i który króla gościł z marnotrawnym przepychem, mimo powszechne kłękli narodu. Wnet potem stanął potomek Jagiellów w świętecznie przystrojmym Lwowie, przyjmując holdy szlachty i mieszczan Polaków, Rusinów i Ormian. I tu poszedł do katedry, i kłęknuwszy przed ołtarzem wielkim, porzysiął nowo obranej Królowej polskiej, Bogarodzicy, że pomyśli o tem, jakby nłzyć doli ludu, dotąd w rzeczywolitej krzywdzonego. I szlachta wówczas wtórowała przysiędę; i ind po lasach i siocach porwał za broń. Gdyby ówczesna nauka była dłużej noształa w pamięci lekkoomyślnego narodu szlachckiego, gdyby naród ten był dotrzymać ówczesnych ślubów, i późniejszych umów w Hadziaczu, ojczyzna Polska nie byłaby pozostała sama swawola szlachcka, a Rzeczypospolita na szerszej już oparta podstawie, byłaby się już uogła ostać choćby bez król Jagiellowskiej na tronie.

„Ale powieść Sienkiewicza niewspomina późniejszych, niepoprawnych. Jej bohaterami ci, którzy się podawali, i przeto zwyciężali. Nie samego tylko Kmicieca widzimy przemienionego przez obarną służbę dla Rzeczypospolitej, dla króla i Bogarodzicy. Wszystko w Polsce powetającej z martwych obryzmienie. Ludzie pozostają ludźmi umyślnymi, ale nawet ich słabości i przynaj przyczyniają się odtąd do zwycięstwa. Grom po gromie bije w Szwedów. Wojsko i hetmani opowiadają się znouu przy król swoim. Czarniecki, ospowaty, surowy, niezmordowany, gromi co krok wojsko obce. Radziwiłł, opuszczony przez Szwedów, którzy poznali jego niemoc, kona wśród sa-

dotnjej twierdzy, dreczony przez najstraszniejsze wyrzuty sumienia, w chwili w której wojsko Sapijów widzia się na zdobycie już mury. Ostatni jego sluga pośród Polaków, Charlam, dotwał przy panu swym wierne, aż do śmierci, a potem przeszedł na stronę ojczyzny; a wróg jego Sapijewa został hetmanem wielkim koronnym. Wnet potem i Bogusław Radziwiłł pobit, a bogate miasta Pruskie, choć protestantckie i niemieckie, wywiesili dumnie oborągiew prawowitego króla.

Karol Gustaw uniósł się wielkim gniewem i dopatrując się w Janie Kazimierzu źródła nieszczęścia i kłękki, postanowił iść na niego, wprost na południe, aby na Rnsi znieść polski-go Darjnsza. Ale ciągle podjazdy trządyły jego wojsko. Miał przed sobą nie już dawną lekkomyślną gawiedź, zawiśniętą i zdradliwą, jeno naród jednolity, przejęty jedną myślą, i gotów do wszelkiej ofary.

Myślał Karol Gustaw, że wtedy potrafi z należytym naciskiem prowadzić wojnę na Rnsi, jeżeli w tych stronach choć jedną posiadzie forteccę. W tym celu rzucił okiem na Zamość, własnę prywatną znanego nam już Sobiepana Zamoyjskiego. Znajac naturę panów polskich ze swojej styczności z Opalińskim, Radziejowskim i Radziwiłłem, nie wątpił, że dostanie silnej twierdzy bez boju i wyprawil tedy do Zamościa posta ze zwykłymi przybarami, za pomocą których można było Polaków wywieść w pole: fałszywymi wieściami rozstawianymi z umysłu, i wspaniałemi obietnicami, czynionemi polskiej prywatce. Ale czasy minęły, duch już był inny w narodzie, przy Zamoyjskim bawili właśnie Skrzetuscy, Wołodyjowski i Zagłoba, a nie zbyt bystry, ale zdrowy rozum ordynata pojał swój obowiązek. Poset szwedzki ofiarował w imieniu Karola Gustawa na własnę Zamoyjskiemu Lubelskie, które do Karola Gustawa nie należało, a na podzept Zagłoby ofiarował Zamoyjski w zamian królowi szwedzkiemu Niedrlandy. O zdrowy rozum rozbiły się migodliwe nklady i Szwedzi musieli niebawem ustąpić z pod niedobytę twierdzę.

Była druga nadzieja dla Szwedów w owej zawiści wzajemnej i niezgodzie, o której Polacy nigdy nie miały zapomnieć. Ale i ta szelza na niczem, dzięki misternym fortelom p. Zagłoby. Miał wojsko swoje Czarniecki, miał i Lubomirski, Czarniecki, wódz niezrównany nie mógł darować

możnowładowcom polskim tego, że łatwo przychodzą do godności, do których on nie dotarł mimo niezmierniej zasługi. Lubomirski, pan mżny, nie mógł tego przeniesić na siebie, aby mu taki Czarniecki wyrwał nad głowę. Można się było tedy spodziewać, że obydwaj wojska polskie przeskaczać będą sobie wzajemnie. Tymczasem zrzęca swada Zagłoby miała samąże próżność Lubomirskiego obrócić na korzyść Rzeczypospolitej, wzmawiając w dumnego pana, że jeśli się odda dobrowolnie pod rozkazy prostego szlachcka Czarnieckiego, da taki dowód wspaniały bezinteresownego patriotyzmu, że go naród, tem ocmiony, niezawodnie królem obwoła po bezdzietnej śmierci Jana Kazimierza. A potem Czarniecki, Lubomirski i Sapijewa, idąc ręką w rękę, coraz stróż Szweda napierali.

Raz się wydarzyło, że chłopak Michaiko, doprosiwszy się szabli, zdobył królewska chorągiew szwedzką i że p. Kowalski wraz ze swoją żoną, panią Kowalską, szablą hnsarską gonil króla Szwedów, Gotów i Wandalów tak uporczywie, że ten aż kapelus zgnubił w nieczecie. Wreszcie ze wszech stron ciągnęły niezliczone zastępy obudzzonego polskiego narodu pod stolicę Warszawę, aby ją wyrwać z rąk Szweda, obleżone miasto i mimo lekkoomyślnych błędów, zdobyto z całym zapalem, którego Polacy bywają zdolni. Król narażał się na niebezpieczeństwo, dowodził jak hetman prawdziwy, krucyfiksem błogosławił walecznym. Najwięcej odznaczył się Kmiciec, niepozostawiając w tyle Wołodyjowski, ale nawet ów birbant Zagłoba stał się lwem wśród powszechnego zapalu, i wstepnym bojem zdobywał pałac Kazanowski, czynem stwierdzając dotąd próżne przechwałki.

Kiedy Szwedzi z pod Czerchowy usłupili, dowiedział

OLIWE do MASZYN w różnych gatunkach do każdego użytku poleca

JÓZEF HANKE we Lwowie

Skład farb i handel materiałów pod „Czarnym Psem“ Rynek 1. 38 we własnym domu. (Nr. Telefonu 173.)

Podziękowanie.

Wielmożnemu Pann Dr. Kazimierzowi Mosingowi za wyleczenie mojej żony z zapalenia płuc. Przeznacz mi Nie będąc w możności wynagrodzić Ci tak, jak na to zasłużyłeś, w uznaniu Twej zdolności, gorliwości i bezinteresowności podczas leczenia i za wyleczenie mej niebezpiecznie chorej żony, składam niniejszym moje publiczne podziękowanie najserdeczniej szanującemu staropolskiemu słowem „Bóg zapłać!“
Franciszek Marek.

Z powodu wyjazdu ze Lwowa jest do sprzedania

„Villa Zacisze“

położona przy zbiegu ulic Gołępiej i Karczewskiej z ogrodem i dziedzińcem. S. łaża się z 10 pokoi, kuchni, łazienki, pralni i domu dla ogrodnika osobnego. Może być odstąpione z umiłowaniem i całkowitem urządzeniem 2-3

Dla artystów malarzy!

Farby olejne i akwarelowe w tubach, muszketach, laseczkach i guzikach. Płótno malarzkie we wszystkich szerokościach i gatunkach. Ształgi ukłonne i prostopadłe. Palety z drzewa orzechowego i gruszkowego. Palety porcelanowe i blaszane. Muszle do rozcierania farb. Szpachle stalowe. Koneweczki blaszane. Laski do operowania się. Kasetki kombinezono- i farbami. P. n. i. okrz. i płaskie. Środki do retuszowania, oleje i werniksy. Kasetki kompletne do robót pit-cyklowych. Poleca:

Alojzy Hübner

ul. Karola Ludwika 1. 3.
dawniej cukiernia Rotlendera.
Cenniki dla każdego gratis i franco.

Bez zapłaty, podwójnie rabonową

NAFTE

p. leca P. T. Publiczności

KAROL KLIMOWICZ

w sześciu nowo-urządzonych handlach przy placu Bernardyńskim 1. 11 ulicy Halickiej 1. 46

- Wekslar-kieł (Kapitulnej) 1. 5
- Dominikańskiej 1. 5
- Jagiellońskiej 1. 11
- Akademijskiej 1. 18

Jeden litr salonowej 22 ct.
białej Nr. 1 20 ct.
Zółtej Nr. 2 18 ct.

Z powodu różnic nadzwyżeszemużonemu jestem dziesięcio-litrowe blaszanki plomby niezapartowej, która z jednej strony ma firmę, z drugiej zaś gatunkiem naty i j. 0, 1 lub 2 jest oznaczoną. Za nieopłombowane naczynia nie przyjmuję żadnej odpowiedzialności.
1877 — Telefon Nr 52. — 2-5

Kolegiarstwa antykwarska (polska) W. CHABERSKIEGO

w Krakowie plac Marjacki 1. 3
nabyważy czoły saktdy, poleca po cenie uniońej 1 zł. 25 ct. (cena księg. 3 zł.).

PAMIĘTNIKI

LUDWIKA hr. De LAVEAUX

wyd. L. hr. D. — Kraków. — Druk Czasu Stron 345. — Treść dzieła:

Młodość autora. Dworek Hulewica. Pauli Wicęgnierowa i jej dwór. Zabawy towarzyskie. Skarbnikowicz. Szymon hr. de Cortecilla. Życie towarzyskie w Krakowie. Rok 1809. Wejście wojska polskiego z księciem Józefem. Włodzimierz Potocki. Bala i parady. Suworow. Księga Napoleona. Premjusz. Rozbitki z księciem Józefem. Cesarz Józef w Cechowie. Rok 1831 — 1835. Gath. 1846. Niedały wybuch Tyrowki. Dembowskiego. Pod Górnem Śmierć Zajętkowskiego. 1848: Bombardowanie. Cesarz Mikołaj w Krakowie. Pożar Krakowa. — Nadsyłający przekazem 1 zł. 25 ct. otrzymają franco rekomand.

Alfreda Rassi

w Opawie

HANDEL NASION

poleca wszystkie rolnicze i lasowe nasienia. Środki poosiągające karmę (Kraft-Futter-Mittel), pognoje najwyborniejszej jakości po najtańszych cenach.

Kontrola każdej umiejętej stacji doświadczalnej.
Cenniki, próbki na życzenie gratis i franco 1849 3-3

Kawior nowy,

uralski grube-ziaru. wysm. kl. zł. 2.75
z Elby średnio-ziaru. „ „ 2.25

Kielskie bydlinki,
wielkie 40 45 w skrz. p. „ 1.90
małe około 145 sztuk „ 1.60

Fladry tłuste, wysm. wędz. „ 2.15
delik. skrzynka poczt. „ 2.15

Lososio-śledzie, wys. trwał. „ 2.15
skrzynka pocztowa „ 2.15

Kielskie szproty,
około 200 szt 2 1/2; kl. „ 1.15
2 skrzynki zł. 2.15, 4 skrz. „ 4.—

Węgorz w galarecie, fasiecz. „ 2.15
poczt. zł. 3.75, pół fas. p. „ 2.15

Rulada rybna bez ości wys. „ 2.—
pikant, około 40 w fas. p. „ 2.—

Szotkisz wybor. suszony bia- „ 2.25
y, płaski, paczka poczt. „ 2.25

Świeże ryby morskie,
łupaczki wypatroszone skrz. „ 2.—
pocztowa „ zł. 2.—
dorsz morski skrz. poczt. „ 1.90
franco za pobraniem poczt., kupcom najtańszej pol-ca 1014 2-4
E. H. Schulz. Altona pod Bambarzien

Maryocelskie Kropki żołądkowe.

Środek znakomicie działający na wielkiego rodzaju choroby żołądka.

Nierówny przy braku apetytu, albedo żołądka, cuchnący oddech, wzdęcia, kwaśnych odbijaniach, kolikach, katarach żołądka, wrzesciu się płaczkę, moczowego i cępkach w pęcherzu przy zbyt częstym oddawaniu, obniżeniu siły, wzdęciu, przy pochlody, przy rozkładzie bólu, przy kurczach lub wzdęciach, przedcieniu, przy potrawach i napojach, przy robakach, cierpieniach dzieci, wzdęciu i hemoroidach. Cena 6 szalek wraz z przepisem 35 centów anatr. Główny skład u aptekarza Karola Brady w Kromeryju (Kremator) na Marawie w Austrii.

Do nabycia we wszystkich aptekach.

Ostrzeżenie! Prawdziwe Kropki żołądkowe maryocelskie bywają często fałszowane i nadstawiane. W dowód prawdziwości tych kropek powinna każda butelka obwinąć być w opakowaniu czerwone, nieopatrzone powyżej oznaczonego znakiem ochronnym a przy każdej butelce znajdować się powinien prawdziwy napis kropek, z wzmianką, że drokowany jest w drukarni H. G. i. w Kromeryju (Kremator) 50

Bittner's CONFIFEREN-SPRIT

nie powinien zbywać w żadnym infirmarzu ani pokoju dzieleczym; jest środkiem desyntygującym, który przynosi do pokoju pyszny, niesfałszowany kwas lasu i ozonowany kwas węglowy. Podczas choroby dzieci, w pokoju położnicy jakoteż podczas wszystkich epidemii polecamy najusilniej ten środek. Znane jako zjawienie, balsamiczno-żywność, eteryczno-olejne pierwiastki Bittnera spirytusu ze szpilek sosnowych wskazują użycie takowego w stłobociach persi i szyl, jakoteż systemu nerwowego. Dla systemu nerwowego jako środek inhalacyjny. Także jako woda do p. u. k. a. i. u. t. n. e. j. jest Bittnera spirytusu ze szpilek sosnowych doświadczonym, pewnym środkiem przetrzymującym przeciw anginie, dyfterji, zapalnym i chronionym katarom krtni, jakoteż przeciw nieprzyjemnej woni z ust.

Cena 4 szalek spirytusu ze szpilek sosnowych 80 ct. 6 szalek 4 zł., patentowanego rozpylacza zł. 1.80.

Bittnera mydło ze szpilek sosnowych jest wyborem neutralnym, mydłem toaletowym, służyć otrzymał i zachęca do polecenia dzieleczym — Cena sztuki 35 ct., 3 sztuki 1 zł.

Jedynie i wyłącznie jest spirytusu ze szpilek sosnowych do nabycia u

Jul. Bittnera, apt. w Reichenau, Niż. Austrja i w składach niżej przytoczonych

Składy we LWOWIE: w apt. Piotra Mikolascha, 7ygmunta Ruckera, w Krakowie: w apt. Konst. Wiszniewskiego 3010 15-6

Tylko prawdziwy z marką ochronną! Patentowany rozpylacz opatrzony jest firmą; „Bittner Reichenau N. Oestr.“

Reinegg, d. 21. listopada 1883.

Do pana Juljusza Schaumanna, aptekarza w Stockerau.

Donoszę panu najuprzejmie, że pańska sol żołądkowa służyła mi na moje cierpienia z łaską nadzwyczaj dobrą skuteczną; upraszam zatem pana o ponowne przysłanie mi 10 pudełek za pobraniem pocztowem pod moim adresem z poważaniem

Jan Mührer, w. r.

Do nabycia u fabrykanta i właściciela apteki w Stockerau, tudzież we wszystkich znaczniejszych aptekach Austro-Węgier. Cena pudełka 75 ct. Wysyłka za zaliczką najmniejszą 2 pudełka.

Przy kupnie tego preparatu uprasza się żądać wyraźnie „Schaumanna-Magensalz“

Składy mają w następujących miastach Galicji: w KRAKOWIE Emil Stockmar apt., Ant. Dyliński apt., Wiktor Redyk apt., E. Krübler handel środków aptecznych; w Brzeżanach Bron. Dembiński apt., w Budzie-onie Dronyż Ja-icki aptekarz; w Drohobyczu L. Dobrzyński aptekarz; w Husiatynie W. Czernski apt.; w Jurostaciu J. Rohm apt.; w Kolomyjach Ed. Stenzel apt.; w Kutyach Aleksander Zagajewski apt.; we Lwowie Z. Rucker, J. Beiser i P. Mikolasch aptekarze; w Przemyślu J. Maszewski apt., Wład. Nahlík apt., A. Mańkowski apt.; w Przemyslanach Em. Baranowski apt.; w Podwołoczyskach Gustaw Morawetz kupiec. Schaitter & Comp; w Rzeszowie Adal. Kalinowski apt.; w Samborze J. Aleksiewicz apt.; w Stanisławowie A. Belle apt.; Jun Mkeura apt.; w Strzynie Leon Gartner apt.; w Tarnopolu F. Jamrogiewicz i Horn Kahane apt.; w Wieliczce Bruno Miedzinski apt.; w Złoczowie Alfred Blumenthal apt.; — tudzież we wszystkich znaczniejszych aptekach austriacko-węgierskiej monarchii. 1757 2-7

C. k. patentowane higieniczne preparaty do racjonalnego pielęgnowania ustnej i zębów. Med. Dr. O. M. FABERA, lekarza przyb. cesarza ap. cesarza Meksyku, kawalera orderu legji honorowej itd. we Wiedniu.

ESENCA DO UST EUCALYPTUS

(premiowana r. 1878 w Paryżu)

działająca wyśmienicie antyseptycznie i antizymiatycznie, a zarazem jako środek ochronny przeciw dyfterji, niezawodna na bole szyi każdego rodzaju na niemądłą wół z ustnej i żołądka, na zgłębienie zębów itp. Dla dzieci do płukania przed szkołą i po szkole nader polecona. Do odwonienia pokojów niezawodna. Cena flakon u zł. 20 ct.

SPECYFICZNE MYDŁO DO UST „PURITAS“

Jedynie ongi na wystawie światowej (Londyn 1882) odznaczono medalem nagrody, jako najracjonalniejszy i najdelikatniejszy środek konserwujący zęby. Cena puszek 1 zł.

Garantowane SZCZOTECZKI DO ZĘBÓW PURITAS z prasowanego drzewa i chemicznie odzyszczonych sierek Sztuka 50 ct.

Do nabycia uo Lwowie w apt. K. Mikolascha, Wiewiórskiego, Z. Ruckera, w Tarnopolu u L. Fleischmanna, M. K. lauego apt., w Brodach M. Redera apt., w Żółkwi u Dadleca apt.

Głównie biuro wysyłek: we Wiedniu, Bauernmarkt 3.

ASTHME

Duszność, chrypka, katar, katarz, zadawnione i wszelkie cierpienia krtani oddechowych ustępują po użyciu RUREK LEVASSEURA.

Skład główny w Paryżu u Pana LEVASSEUR RUE DU PONT-NEUF, 7.

NEURALGIES

Bola głowy, kurcze żołądka i wszelkie cierpienia nerwowe lecza się przez użycie FIGULEK ANTINEURALGICZNYCH Dr. CRONIER. Wynagrodzić stepał nieszczęśliwym fabrykantów.

W Paryżu, w aptece Rouquema Rue de la Harpe, 33.

DYREKCJA TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ W KRAKOWIE

podaję niniejszem do publicznej wiadomości, że poczynszty od dnia niniejszego ogłoszenia przyjmuje

w dziale ubezpieczeń na życie także ubezpieczenia na wypadek wojny

a to na podstawie **szczegółowych warunków**, które w biurach Dyrekcji i Reprezentacji we Lwowie i Czerniowcach, jakoteż we wszystkich ajencjach Towarzystwa otrzymać można.

Kraków, dnia 1. lutego 1887 r.

Z. Stonecki. M. Lępkowski. H. Kieszkowski.

1885 1 ?

ból zębów

każdy natychmiast C. Stophana Wino Cocowe. Oryginalne flaszki z marką ochronną po 75 ct. 11 szt. 50 ct.

We Lwowie w aptece Z. Ruckera w Krakowie w ap. S. Radiera, S. Stockmara i K. Wiszniewskiego.

Śród wielu środków domowych, zalecanych przeciwko podagrze i reumatyzmowi okazał się najskuteczniejszym i najlżejszym Pain-Expeller z krowiej. Nie jest to żaden środek tajny, ale preparat ściśle realny, wypróbowany przez lekarzy, który można słusznie jako w zupełności zaspokojenia goły polecić każdemu choremu. Najlepszym tego dowodem służyła okoliczność, iż wielu chorych, spróbowawszy innych pompatycznie wystawianych środków leczniczych wzięto jedak Pain-Expellera. Przekonali się bowiem przez porównanie, iż ból reumatyczny, jak i tenota stawów i t. p., również ból głowy, zębów, bóli w krzyżach i kłucie w boku (kolka) i t. p. od użycia Pain-Expellera najprędzej przechodzi. Niska cena, wyznaczona zależnie od wielkości flaszki: 40 ct., 70 ct. lub 1 zł. 20 ct. umożliwia nabycie tegoż i biednym a liczne pomysłone kuracje dają gwarancję, iż pieniądze nie wyrzuci się daremnie. Należy się tylko wystrzeżać szkodliwych naśladowań i uważać za prawdziwy jedynie Pain-Expeller z „krowicą“ Główny skład w aptece pod Złotym Lwem w Pradze, przy placu Mikolaja (Niklasplaz) 7. Jest naskładzie prawo we wszystkich aptekach.

Wiedeński, oryginalny prawdziwy Ekstrakt z babki zaostrojonej (plantago lanceolata Spitzweggerich) z (podfosforowem) wapno-żelazem,

jedynie preparowany przez aptekarza Wiktora de Trnkoczy aptekarza we Wiedniu, V. Hundsturmstrasse 113.

Wysnieniony, od 21 lat doświadczony i nieprzewidywany środek leczniczy W początkach suchot (tuberkuloz), kowannę, osłabieniu płuc, przeciw wymiotom krwistym dzim. zawartość wapna w ekstrakcie w ten sposób, że ropięce się części płuc zablizniają się (zaklepiją się) wapnem. Przeciw niedokrewności, blednicy, osłabieniu, skrofufom pomaga nader skutecznie żelazo krew wytwarzające. Kaszel chrypka, katar, zapalenie, duszność łagodzą ekstrakty z babki i rozczłada i uenyia. Te trzy lecznicze składniki tworzą pospół u najpewniejszy środek leczniczy dla wszystkich na pierś i płuca cierpiących.

Uwaga.

Dopuszczalnych wyników mego oryginalnego preparatu osiąga się za pomocą podwójnego działania ekstraktu z babki zaostrojonej w połączeniu z wapnem żelazem, co wielki liczbę udrowionych powożerza podziękowaniami, które są w oryginalnych do przejrzenia. Szczególnie zwraca się na to uwagę, żeby mego preparatu nie zamienić z podobnymi tego rodzaju, zresztą aby uój oryginalny preparat zachować niesfałszowanym, należy żądć przy kupnie zawsze: „Spitzweggerich-Extrakt mit Kalk-Eisen aus der Fleischmanna Apotheke we Wiedniu“ (Hundsturmstrasse 113).

Jeżeli ekstrakt jest prawdziwym, tedy na opakowaniu musi się znajdować dwie tn podane ryciny jako marka ochronna (roślina babki zaostrojona i święty Franciszek).

Cena oryginalna 1 zł. 10 ct. poczt. a 20 ct. więcej za opakowanie. Główny skład wyrobu i codzienna wysyłka ua prowincje: Franciszkus-Apotheke we Wiedniu, Hundsturmstrasse Nr. 113 (dokąd wszystkie listowne zamówienia należy stosować).

Dalsze składy w Galicji w aptekach: we Lwowie u Z. Ruckera; w Brodach u M. Kulaka, M. Rodera, C. Latencera; w Drohobyczu u A. Annultera; w Krakowie u P. Krkiewicz, Wikl Redyka, Fr. Sobierajskiego, Konst. Wiszniewskiego, E. Stockmara; w Przemyślu u Al. Mańkowskiego; w Czerniowcach u Kam Altha. 1757 15-32

Choroby nerwów.

Co to są nerwy? Nerwy są własiwieni posędnikami każdego uczucia, one odbierają wszelkie wrażenia zewnętrzne i udzielają je nam. Jak różnorodne są przyczyny, tak rozmaite są objawy chorób nerwowych. W pierwszym rzędzie ścigania się nerwów następuje ogólne upadnięcie ciała i upadek sił, impotencja i pomazanie nocne, niłość pamięci, bledność twarzy, zapadnięcie i nieśleskiami obwódkami oczu, brak humoru, bezsenność, migrena, bolesny w krzyżach i pancerzu, kurcze historyczne zatwardzenie, lek bez przyczyny, unikanie wesolego towarzystwa, cierpienia kobiece, osłabienie anemii, bole reumatyczne i gościece, drzenie rąk i nóg itd.

Wszystkich powyżej przytoczonych chorób nerwowych nie usowa żaden inny znany dotąd w medycynie środek tak niezawodnie i z taką dokładnością jak dr. Wrunn prosek peruwiański (wyrab. z złót peruwiańskich) Z a nieszkodliwość rzeczy się. 1147 13-26

Cena jednego pudełka wraz z dokładnym przepisem 1 zł. 80 ct.

Składy mają pp. aptekarze: we Lwowie: Z. Rucker, P. Mikolasch, w Krakowie: W. Redyk, w Tarnopolu apt. F. Jamrogiewicz, w Czerniowcach: Fr. Gulichowski. Główny skład wysyłek u Al. Gieschera, apt. zur Weilburg w Baden pod Wiedniem.

Wylączny skład oryginalnej BIELIŻNY WELNIANEJ z jedynej przez Prof. dr. Gustawa JAEGERA w Magazynie Schayerów we Lwowie.

W. Bengera Synów Stuttgart-Bregenz

(C. n. i. k. fabryczny na żądanie franko.)

Wydawca i odpowiedzialny redaktor Platon Kostecki. Z drukarni i litografji Pillera i Spółki.